

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 238.095 van 4 mei 2017
in de zaak A. 221.431/XIV-37.315**

In zake: de BVBA PETIT WILLY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dries Van Der Schueren
kantoor houdend te 1082 Brussel
Zelliksesteenweg 12/1
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Charlotte Vermeersch, Caroline De Mulder en
Christophe Ronse
kantoor houdend te 1000 Brussel
Havenlaan 86 C/414
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 8 februari 2017, strekt tot de nietigverklaring en de schorsing van de tenuitvoerlegging van “de beslissing van het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST - BESTUUR ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID dd. 22 december 2016 tot voorlopige tenuitvoerlegging van het vonnis van de Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel dd. 17 oktober 2016.”

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota en een administratief dossier ingediend.

Auditeur Frederic Eggermont heeft een verslag opgesteld over het beroep tot nietigverklaring met toepassing van artikel 93, eerste lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’, en over de vordering tot schorsing met toepassing van artikel 12 van het koninklijk besluit van 5 december 1991 ‘tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State’.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 april 2017.

Staatsraad Kaat Leus heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dries Van Der Schueren, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Caroline De Mulder, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Frederic Eggermont heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Kortedebattenprocedure - voorwerp van het beroep - rechtsmacht van de Raad van State

3. In de beschikking houdende oproeping van de partijen op de terechtzitting van 26 april 2017 heeft de waarnemend kamervoorzitter, ambtshalve, de gedingvoerende partijen verzocht om bij de aanvang van de terechtzitting standpunt in te nemen omtrent de rechtsmacht van de Raad van State ter zake.

4. De verzoekende partij zet uiteen dat zij de vernietiging benaarstigt van de bestreden beslissing waarbij de verwerende partij beslist om, vrijwillig en op haar eigen risico (*cfr.* artikel 1398, derde lid Ger. W. (oud)), daadwerkelijk over te gaan tot de voorlopige tenuitvoerlegging van het tussengekomen vonnis van de rechtbank van eerste aanleg, niettegenstaande het door de verzoekende partij ingestelde hoger beroep. Zij stelt dat wanneer de begunstigde van een uitvoerbaar vonnis, te dezen de verwerende partij die een administratieve overheid is, gebruik maakt van die door de justitiële rechter geboden mogelijkheid en opdracht geeft tot voorlopige tenuitvoerlegging van het tussengekomen vonnis, de verwerende partij “een beslissing neemt binnen haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid” die voor vernietiging door de Raad van State vatbaar is. De verzoekende partij meent dat de bestreden beslissing haar rechtssituatie ook effectief wijzigt in die zin dat de (voorlopige) tenuitvoerlegging van het vonnis door de verwerende partij, dit is door de betaling na te streven van een geldsom van 172.155,00 euro, meer intresten en gerechtskosten, de verwerende partij haar voortbestaan in het gedrang brengt.

Wat de bevoegdheid van de justitiële hoven en rechtbanken ter zake van geschillen inzake de voorlopige tenuitvoerlegging van vonnissen en arresten betreft, stelt de verzoekende partij ter terechtzitting nog dat de rechter in hoger beroep slechts in een beperkt aantal gevallen het vonnis van de rechter in eerste aanleg kan hervormen zoals bijvoorbeeld “wanneer deze de voorlopige tenuitvoerlegging heeft toegekend hoewel dat niet gevorderd werd”.

5. De verwerende partij zet in hoofddorde uiteen dat de verzoekende partij de schorsing en nietigverklaring van de brief van 22 december 2016 vordert, zijnde een handeling die kadert in de loutere uitvoering van een vonnis. De Raad van State is niet bevoegd om kennis te nemen van beroepen tot nietigverklaring (en schorsing) waarvan het werkelijke en rechtstreeks voorwerp een geschil over subjectieve rechten betreft. Het behoort tot de exclusieve rechtsmacht van de ter zake bevoegde burgerlijke rechter om te oordelen omtrent de voorlopige tenuitvoerlegging van een vonnis in eerste aanleg, en niet de Raad van State.

Beoordeling

6. Artikel 14, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State luidt als volgt:

“Indien het geschil niet door de wet aan een ander rechtscollege wordt toegekend, doet de afdeling uitspraak, bij wijze van arresten, over de beroepen tot nietigverklaring wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht, ingesteld tegen de akten en reglementen :

1° van de onderscheiden administratieve overheden;

2° van de wetgevende vergaderingen of van hun organen, daarbij inbegrepen de ombudsmannen ingesteld bij deze assemblees, van het Rekenhof en van het Grondwettelijk Hof, van de Raad van State en de administratieve rechtscolleges evenals van organen van de rechterlijke macht en van de Hoge Raad voor de Justitie, met betrekking tot overheidsopdrachten en leden van hun personeel, evenals de aanwerving, de aanwijzing, de benoeming in een openbaar ambt of de maatregelen die een tuchtkarakter vertonen.

De in het eerste lid bedoelde onregelmatigheden geven slechts aanleiding tot een nietigverklaring als ze, in dit geval, een invloed konden uitoefenen op de draagwijdte van de genomen beslissing, de betrokkenen een waarborg hebben ontnomen of als gevolg hebben de bevoegdheid van de steller van de handeling te beïnvloeden.

[...]”

Krachtens het in de voorliggende zaak toepasselijke artikel 1398, eerste lid, van het Gerechtelijk wetboek, dit is vóór de wijziging ervan door de wet van 19 oktober 2015 ‘houdende wijziging van het burgerlijk procesrecht en houdende diverse bepalingen inzake justitie’, kan de rechter, behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt, de voorlopige tenuitvoerlegging van de vonnissen toestaan. Krachtens het tweede lid van diezelfde bepaling geschiedt de tenuitvoerlegging van het vonnis niettemin alleen op risico van de partij die daartoe last geeft en onverminderd de regels inzake kantonnement. Dit houdt in dat de partij die daartoe last heeft gegeven, te dezen de verwerende partij, de gevolgen draagt van een gehele of gedeeltelijke hervorming of vernietiging van het vonnis en, boven de teruggave van hetgeen hij ingevolge de hervormde of vernietigde beslissing heeft ontvangen, de schade dient te vergoeden die door de enkele tenuitvoerlegging is ontstaan, zonder dat daartoe enige kwade trouw of fout in de zin van de artikelen 1382 en 1383 B.W. is vereist (Cass., 7 april 1995, C930182N).

Terecht wijst de verwerende partij ter terechtzitting nog op artikel 1402 van het Gerechtelijk wetboek dat bepaalt dat de rechters in hoger beroep in geen geval de tenuitvoerlegging van de vonnissen kunnen verbieden of doen schorsen, zulks op straffe van nietigheid doch met dien verstande dat dit verbod niet absoluut geldt. Een hervorming van de beslissing inzake de toelating tot voorlopige tenuitvoerlegging is in hoger beroep uitzonderlijk mogelijk, wanneer zij op onregelmatige wijze tot stand kwam, aldus wanneer de voorlopige tenuitvoerlegging niet werd gevorderd, wanneer zij niet door de wet is toegestaan of nog wanneer de beslissing is tot stand gekomen met miskennen van het recht van verdediging (Cass. 1 april 2004, C020055N en Cass. 1 juni 2006 (C030231N)).

7. Te dezen heeft de Nederlandstalige rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel bij vonnis van 17 oktober 2016 geoordeeld dat de verwerende partij mocht overgaan tot de gedeeltelijke terugvordering van toegestane steun voor een bedrag van 172.155, 00 euro. Tevens is aan de verwerende partij de door haar gevorderde uitvoerbaarheid bij voorraad van de rechterlijke uitspraak toegestaan omdat de verwerende partij “terecht de vrees [uit] dat [de verzoekende partij] overmogend zal worden waardoor haar rechtsherstel bedreigd wordt”. De verwerende partij heeft haar raadsman vervolgens bij brief van 22 maart 2016 instructie gegeven om de voorlopige tenuitvoerlegging van het vonnis te benaarstigen.

Nog daargelaten de vaststelling dat de bestreden “beslissing” een loutere materiële uitvoeringshandeling is waarbij de verwerende partij louter instructie geeft aan haar raadsman om uitvoering te geven aan voormeld vonnis van de rechtbank van eerste aanleg, wat al volgt uit het vonnis zelf en niet uit de bestreden beslissing zodat deze geen eenzijdige administratieve rechtshandeling is die op ontvankelijke wijze voor de Raad van State kan worden bestreden, blijkt uit de uiteenzetting van de verzoekende partij ter terechtzitting dat zij met het door haar ingestelde annulatieberoep in wezen (wettigheids)kritiek uit op het vonnis zelf waarbij aan de verwerende partij de voorlopige tenuitvoerlegging is toegestaan.

Het behoort evenwel tot de exclusieve rechtsmacht van de justitiële rechter om te oordelen omtrent de voorlopige tenuitvoerlegging van een vonnis waarbij te dezen uitspraak is gedaan over een geschil omtrent een subjectief burgerlijk recht.

Noch voornoemd artikel 14, noch enige andere grondwets- of wetsbepaling, verleent de Raad van State de bevoegdheid om de voorlopige tenuitvoerlegging van een vonnis waartoe de justitiële rechter heeft besloten, ongedaan te maken.

8. Uit hetgeen voorafgaat, volgt dat de Raad van State zonder rechtsmacht is om van het beroep tot nietigverklaring kennis te nemen.

In het auditoraatsverslag wordt terecht gesteld dat over het beroep tot nietigverklaring uitspraak kan worden gedaan met korte debatten in de zin van artikel 93, eerste lid, van de algemene procedureregeling.

IV. Vordering tot schorsing

9. De verwerping van het beroep tot nietigverklaring heeft tot gevolg dat de door de verzoekende partij ingediende vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing die ervan een *accessorium* is, geen voorwerp meer heeft.

V. Kosten

10. De door de verwerende partij ingediende nota die zij aanduidt als “nota met opmerkingen”, mag worden beschouwd als een nota tot vereffening van de kosten in de zin van artikel 84/1 van de algemene procedureregeling. De verwerende partij vraagt om de kosten van het beroep, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 840 euro ten laste van verzoeker te leggen.

Beoordeling

11. Overeenkomstig artikel 30/1 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de afdeling Bestuursrechtspraak een rechtsplegingsvergoeding toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.

12. Er is te dezen grond om overeenkomstig deze bepaling, de verwerende partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen nu deze als de in het gelijk gestelde partij dient te worden beschouwd.

13. Wat de begroting van de omvang van de rechtsplegingsvergoeding betreft, bepaalt artikel 30/1, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State:

“De afdeling bestuursrechtspraak kan, bij met bijzondere redenen omklede beslissing, de vergoeding verlagen of verhogen, zonder echter de door de Koning voorziene maximale en minimale bedragen te overschrijden. In haar beoordeling houdt ze rekening met:

- 1° de financiële draagkracht van de in het ongelijk gestelde partij, om het bedrag van de vergoeding te verlagen;
- 2° de complexiteit van de zaak;
- 3° de kennelijk onredelijke aard van de situatie.”

In deze bepaling worden de criteria opgesomd waarmee de Raad van State rekening mag houden om af te wijken van het toe te kennen basisbedrag. Deze opsomming is limitatief zodat de Raad van State niet op andere gronden mag afwijken van het basisbedrag.

14. Luidens artikel 67, § 1, eerste lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 'tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State' bedraagt het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding 700 euro, het minimumbedrag 140 euro en het maximumbedrag 1.400 euro.

15. Gelet op de geringe complexiteit van de zaak - de vaststelling dat de Raad van State te dezen zonder rechtsmacht is, het beroep kan worden afgedaan met korte debatten en het beperkte verweer dat de verwerende partij dienvolgens heeft dienen te voeren - acht de Raad van State het aangewezen de rechtsplegingsvergoeding ten gunste van de verwerende partij te beperken tot het minimumbedrag van 140 euro.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep tot nietigverklaring.

2. De Raad van State verwerpt de vordering tot schorsing.

3. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 140 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vier mei tweeduizend zeventien, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

Kaat Leus,
bijgestaan door

Joris Casneuf,

wnd. kamervoorzitter, staatsraad,

griffier.

De griffier

De voorzitter

Joris Casneuf

Kaat Leus